



GUIA DOCENT

DRET FINANCER I TRIBUTARI. PART GENERAL

Coordinació: CASTILLO SOLSONA, MARIA MERCEDES

Any acadèmic 2016-17

Informació general de l'assignatura

Denominació	DRET FINANCER I TRIBUTARI. PART GENERAL			
Codi	101821			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble Titulació: Grau en Dret i Grau en Administració i Direcció d'Empreses	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Dret	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	7,5			
Grups	2GG,3GM			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	CASTILLO SOLSONA, MARIA MERCEDES			
Departament/s	DRET PUBLIC			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	40% presencial 75 hores setmanals 60% no presencial 112,5 hores de treball autònom.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Idioma Percentatge d'ús Català 100.0 Anglès 0.0 Castellà 0.0			
Distribució de crèdits	4,5 ECTS GG 3 ECTS GM			
Horari de tutoria/lloc	Dilluns de 18 a 21 h i dijous de 9.30 a 14.30 h. Despatx 2.19.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits	Horari de tutoria/lloc
CASTILLO SOLSONA, MARIA MERCEDES	mcastillo@dpub.udl.cat	10,5	Despatx 2.19. Dilluns: 16.00 a 21.00 h. Dijous: de 14.00 a 15.00 h.
SOLANES GIRALT, MARIA MONTSERRAT	msolanes@dpub.udl.cat	7,5	Despatx 2.17 Dimarts de 15 a 17:30 H Dimecres de 15 a 19 H

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura constitueix la primera presa de contacte de l'estudiantat del Grau en Dret amb el Dret financer. Tanmateix, atesa la seva ubicació en el pla d'estudis -segon semestre del 3r curs del grau- s'imparteix tenint com a premissa que l'alumnat ja coneix el sistema de fonts del dret, l'eficàcia temporal i espacial de les normes jurídiques, la teoria general de les obligacions, l'organització territorial del poder a l'Estat espanyol i el sistema de distribució de competències entre els diferents nivells territorials de poder, els principis generals que regeixen el procediment administratiu i el dret sancionador.

Però, alhora que s'examinen quines són les particularitats d'aquestes nocions en l'àmbit tributari, s'incideix, de manera especial en l'anàlisi de les institucions que són característiques del Dret financer i tributari (fet imposable, exempció i no subjecció tributària, base imposable, base liquidable i deute tributari) així com en l'estudi dels procediments en matèria tributària, del règim d'infraccions i sancions tributàries i dels procediments de revisió dels actes administratius de caràcter tributari. En aquest sentit, s'ha d'assenyalar que l'anàlisi d'aquestes institucions i procediments no constitueix una finalitat en sí mateixa sinó que l'alumnat veurà en tota la seva integritat, la seva concreció pràctica en estudiar els principals impostos del sistema impositiu espanyol, la qual cosa és l'objecte de l'assignatura Dret tributari. Part especial, ubicada al primer semestre del 4t curs del Grau.

Cal que l'alumne lliuri la fitxa, com a màxim, el 21 de febrer.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Veure apartat competències.

Competències

Competències estratègiques de la Universitat de Lleida

- Domini de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació.

Objectius

- 3. Identificar les fonts del Dret financer tributari i inferir les seves especialitats respecte de les fonts d'altres branques de l'ordenament jurídic.
- 4. Identificar i integrar la normativa estatal, autonòmica, local i internacional en matèria tributària.
- 6. Analitzar, de forma sistemàtica, els procediments tributaris.
- 7. Aplicar els coneixements teòrics adquirits als supòsits pràctics que es plantegin.

- Domini d'una llengua estrangera

- Correcció en l'expressió oral i escrita

Objectius

- 2. Inferir els principis que informen el Dret financer i tributari.
- 5. Analitzar els conceptes i les institucions pròpies del Dret financer i tributari i, en el seu cas, comparar-les amb conceptes i institucions similars d'altres branques de l'ordenament jurídic.

Competències específiques de la titulació

- Demostrar coneixement de les característiques, esquemes conceptuals, institucions i procediments del sistema jurídic

Objectius

- 4. Identificar i integrar la normativa estatal, autonòmica, local i internacional en matèria tributària.
- 6. Analitzar, de forma sistemàtica, els procediments tributaris.

- Capacitat per identificar i interpretar les fonts del dret vigent

Objectius

- 1. Determinar l'objecte d'estudi del Dret financer i tributari i analitzar les relacions del Dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.
- 3. Identificar les fonts del Dret financer tributari i inferir les seves especialitats respecte de les fonts d'altres branques de l'ordenament jurídic.
- 6. Analitzar, de forma sistemàtica, els procediments tributaris.
- 7. Aplicar els coneixements teòrics adquirits als supòsits pràctics que es plantegin.

- Demostrar coneixement de l'ordenament jurídic en vigor

Objectius

- 2. Inferir els principis que informen el Dret financer i tributari.

- Capacitat per percebre i assimilar el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la seva necessària visió transdisciplinària

Objectius

- 1. Determinar l'objecte d'estudi del Dret financer i tributari i analitzar les relacions del Dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.

Competències transversals de la titulació

- Capacitat de gestió adequada de la informació (C. Instrumental)

Objectius

- 1. Determinar l'objecte d'estudi del Dret financer i tributari i analitzar les relacions del Dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.

- Capacitat d'anàlisi i síntesi (C. Instrumental)

Objectius

- 2. Inferir els principis que informen el Dret financer i tributari.

Continguts fonamentals de l'assignatura

I.- Fonaments del dret financer i tributari. Especial referència al dret tributari

Tema 1.- L'activitat financera i el dret financer i tributari

L'activitat financera i la seva consideració científica.- El dret financer i tributari. Concepte i contingut.- Relacions del dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.- El pressupost. Concepte i funcions. Els principis pressupostaris. El cycle pressupostari.- Els ingressos públics: concepte i classes.

Tema 2.- Els tributs

Concepte, finalitats i classes de tributs.- Els impostos. Concepte i característiques. Classes d'impostos.- Les taxes. Concepte i règim jurídic.- Taxes i preus públics. Semblances i diferències.- Les contribucions especials. Concepte i règim jurídic.

Tema 3.- Els principis de l'ordenament tributari

Els principis constitucionals: principi de generalitat; principi de capacitat econòmica; principi d'igualtat; principi de progressivitat, amb el límit de la no confiscatorietat i principi de legalitat.- Els principis derivats del dret de la Unió Europea.- Els principis legals del dret tributari: el principi de no discrecionalitat; el principi d'indisponibilitat de les situacions subjectives; el principi d'autotutela del crèdit tributari i el principi de proporcionalitat.

Tema 4.- Les fonts del dret tributari

L'ordenament jurídic financer i el sistema de fonts.- La Constitució.- Els tractats internacionals. Especial referència als convenis per a evitar la doble imposició en matèria de renda i patrimoni.- El dret supranacional. Especial referència al dret de la Unió Europea.- La llei. El principi de legalitat i el principi de reserva de llei en matèria tributària. La llei de pressupostos. Els actes amb força de llei: decrets- lleis i decrets legislatius.- El reglament. Especial referència a les ordenances fiscals.- La codificació del dret tributari: la llei general tributària.

Tema 5.- L'aplicació del tributari

Eficàcia de les normes tributàries en el temps. L'entrada en vigor i el cessament de la seva vigència. La retroactivitat tributària.- Eficàcia de les normes tributàries en l'espai. Els criteris de territorialitat i residència. La doble imposició internacional: concepte, mètodes i mesures per evitar-la.- La interpretació de les normes tributàries. Especial referència a les consultes tributàries - La qualificació tributària.- L'analogia en matèria tributària.- El conflicte en l'aplicació de la norma tributària.- La simulació en l'àmbit tributari.

Tema 6.- El finançament dels ens territorials

Els titulars del poder financer a l'Estat espanyol.- Principis rectors del poder financer a l'Estat espanyol.- El finançament de les Comunitats autònomes. Principis informadors i caracterització general. El finançament de les Comunitats autònomes de règim general o comú: marc normatiu i sistema d'ingresos amb especial referència als tributs cedits per l'Estat. El finançament de les Comunitats autònomes de règim especial.- El finançament dels ens locals: marc normatiu i caracterització general. Especial referència als recursos tributaris dels municipis.- L'administració tributària espanyola.

II.- El dret tributari material

Tema 7.- L'estructura de la relació jurídica tributària. Fet imposable. No subjecció i exempció

La relació jurídica tributària.- Les obligacions tributàries. Classificació.- Les obligacions tributàries materials. Enunciació.- L'obligació tributària principal. El fet imposable: concepte, funcions i estructura; l'element objectiu del fet imposable; l'element subjectiu del fet imposable. Supòsits de no subjecció. L'exempció tributària.- L'obligació tributària de realitzar pagaments a compte.- Les obligacions entre particulars derivades del tribut.- Les obligacions tributàries accessòries: l'interès de demora; els recàrrecs per declaració extemporània sense requeriment previ i els recàrrecs del període executiu.- Les obligacions tributàries formals.- Les obligacions tributàries en el marc de l'assistència mútua.

Tema 8.- Els subjectes de l'obligació tributària

El subjecte actiu.- Els obligats tributaris. Enunciació. Els ens sense personalitat jurídica com a obligats tributaris. La solidaritat d'obligats tributaris.- Els subjectes passius. El contribuent: concepte i règim jurídic. El substituït del contribuent: concepte i règim jurídic.- Els successors.- Els responsables tributaris. Concepte. Règim jurídic. Els supòsits de responsabilitat tributària a la llei general tributària.- La capacitat d'obrar en l'àmbit tributari.- La representació en el dret tributari.- El domicili fiscal.

Tema 9.- La quantificació de l'obligació tributària i l'extinció del deute tributari

La base imposable. Concepte i mètodes de determinació.- La base liquidable.- El tipus de gravamen.- La quota tributària: concepte i classes.- El deute tributari.- Formes d'extinció del deute tributari. Enumeració. El pagament: formes de pagament; terminis de pagament i ajornament i fraccionament del pagament. La prescripció: termini, supòsits, còmput i interrupció. Altres formes d'extinció del deute tributari: compensació, condonació, la deducció sobre transferències i la baixa provisional per insolvència.- Les garanties del crèdit tributari: dret de prelatió, hipoteca legal tàcita, afecció de béns, dret de retenció, mesures cautelars i garanties per l'ajornament i fraccionament del pagament del deute tributari.

III.- El dret tributari formal

Tema 10.- L'aplicació dels tributs. La gestió tributària

Normes comunes sobre les actuacions i els procediments tributaris. Les especialitats dels procediments administratius en matèria tributària: fases dels procediments tributaris; les liquidacions tributàries; l'obligació de resoldre i els terminis de resolució; la prova i les notificacions en matèria tributària.- Concepte de gestió tributària. Formes d'iniciació de la gestió tributària. Declaració tributària. Autoliquidacions. Comunicació de dades. Declaracions, autoliquidacions i comunicacions complementàries o substitutives.- Procediments de gestió

DRET FINANCER I TRIBUTARI. PART GENERAL 2016-17

tributària. Enunciació.- Procediment de devolució iniciat mitjançant autoliquidació, sol·licitud o comunicació de dades.- Procediment iniciat mitjançant declaració.- Procediment de verificació de dades.- Procediment de comprovació de valors. La comprovació de valors. Especial referència a la taxació pericial contradictòria.- Procediment de comprovació limitada.- Procediment de rectificació d'autoliquidacions.

Tema 11.- La inspecció tributària

La inspecció tributària. Funcions, facultats i documentació de les actuacions inspectores.- El procediment d'inspecció. Normes generals Inici i desenvolupament. Termini, lloc i horari de les actuacions inspectores.- La finalització de les actuacions inspectores. Les actes. Contingut i classes. Noció i efectes de les actes amb acord, de les actes de conformitat i de les actes de disconformitat.

Tema 12.- La recaptació dels tributs

La recaptació dels tributs en període voluntari.- El compliment voluntari extemporani.- La recaptació de tributs en període executiu.- El procediment de constrenyiment. Normes generals. Inici. La providència de constrenyiment: motius d'oposició. L'embargament de béns i drets. La diligència d'embargament: motius d'oposició. L'alienació de bens embargats. L'acabament del procediment de constrenyiment.

Tema 13.- Els il·lícits tributaris

La potestat sancionadora en matèria tributària. Principis. Subjectes infractors i responsables i successors de les sancions tributàries.- Concepte i classes d'infraccions tributàries.- Les sancions tributàries. Classes. Criteris de graduació. Reducció. Extinció de la responsabilitat derivada de les infraccions tributàries i de les sancions tributàries.- El procediment sancionador en matèria tributària.

Tema 14.- La revisió en via administrativa dels actes tributaris

Enunciació dels mitjans de revisió dels actes d'aplicació dels tributs i d'imposició de sancions.- Procediments especials de revisió: procediment de revisió d'actes nuls de ple dret; declaració de lesivitat d'actes anul·lables; revocació; rectificació d'errors i devolució d'ingressos indeguts.- El recurs de reposició. Caracterització general. El recurs de reposició en l'àmbit local.- Les reclamacions econòmic-administratives. Àmbit d'aplicació. Actes susceptibles de reclamació econòmic-administrativa. Òrgans econòmics-administratius. La suspensió de l'execució de l'acte impugnat en via econòmic-administrativa.- El procediment general econòmic-administratiu. Procediment en única o primera instància.- Recursos en via econòmic-administrativa.- El procediment abreujat.

Eixos metodològics de l'assignatura

GRAU EN DRET

GG: lliçó magistral

GM: plantejament i realització de comentaris jurisprudencials i de casos pràctics.

DOBLE TITULACIÓ

L'assignatura es realitza amb la metodologia "d'aprendre fent". Les classes seran teòric-pràctiques seguint la metodologia del Pla Bolònia, oblidant-nos de classes magistrals, la professora combinarà explicacions de conceptes i participació del alumnat en el seu aprenentatge, de forma dinàmica es treballarà la matèria combinant competències específiques i genèriques de la titulació com expressió oral, dinàmiques individuals o grupals, domini de les TIC, documents i models tributaris, cercar informació, etc., de forma que al acabar el curs l'alumne tingui les eines necessàries per afrontar de forma eficient la normativa jurídica tributària, interpretar-la i aplicar-la. Per seguir aquesta metodologia és imprescindible l'assistència a classe.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SETMANA	DESCRIPCIÓ	ACTIVITAT PRESENCIAL	HTP	ACTIVITAT TREBALL AUTÒNOM
1ª	Presentació de l'assignatura Temes 1 i 2	<u>GRAU EN DRET:</u> - Presentació de l'assignatura - Lliçó magistral <u>DOBLE TITULACIÓ</u> Exposició per part de la professora Diferents activitats = DAC	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
2ª	Tema 2 (cont.)	<u>GRAU EN DRET</u> - Lliçó magistral - Realització d'activitats pràctiques <u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
3ª	Tema 3	<u>GRAU EN DRET:</u> - Lliçó magistral - Realització d'activitats pràctiques <u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal

4ª	Tema 4	<p><u>GRAU EN DRET:</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
5ª	Tema 5	<p><u>GRAU EN DRET</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
6ª	Tema 6	<p><u>GRAU EN DRET</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
7ª	Tema 7	<p><u>GRAU EN DRET</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal s
8ª	Tema 8	<p><u>GRAU EN DRET</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
9ª	GRAU EN DRET: prova d'avaluació temes 1 a 6. Data: 3 d'abril		2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
10ª	SETMANA SANTA		2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
11ª	Tema 9	<p><u>GRAU EN DRET</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
12ª	Tema 10	<p><u>GRAU EN DRET</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
13ª	Tema 11	<p><u>GRAU EN DRET</u> - Llició magistral</p> <p>- Realització d'activitats pràctiques</p> <p><u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC</p>	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal

14	Tema 12	<u>GRAU EN DRET</u> - Lliçó magistral - Realització d'activitats pràctiques <u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
15ª	Tema 13	<u>GRAU EN DRET</u> - Lliçó magistral - Realització d'activitats pràctiques <u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
16ª	Tema 14	<u>GRAU EN DRET</u> - Lliçó magistral - Realització d'activitats pràctiques <u>DOBLE TITULACIÓ</u> DAC	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal
8 DE JUNY	GRAU EN DRET: Plantejament prova d'avaluació teòrica temes 7 a 14	Realització prova d'avaluació teòrica temes 7 a 14		
30 DE JUNY	GRAU EN DRET: plantejament de les proves de recuperació	Realització de les proves de recuperació		

Sistema d'avaluació

GRAU EN DRET

Es preveuen dues modalitats d'avaluació:

I.- AVALUACIÓ CONTINUADA

La qualificació final serà el resultat de la mitja ponderada corresponent a les activitats avaluatives que es descriuen més avall. En qualsevol cas, l'estudiant ha de tenir present que només superarà l'assignatura si és compleixen els dos requisits següents:

- que obtingui, al menys, 5 punts sobre 10 en cadascuna de les 2 proves teòriques avaluatives dels temes 1 a 6 i 7 a 14 del programa de l'assignatura.
- que obtingui un mínim de 5 punts com a resultat de la mitja ponderada relativa al conjunt de les 4 activitats avaluatives previstes.

(1) Prova d'avaluació teòrico-pràctica dels temes 1 a 6. Aquesta prova es configura com una activitat avaluativa de caràcter individual i de realització obligatòria que avalua els continguts d'aquests temes. El resultat d'aquesta prova pot ser objecte de recuperació.

Data de realització: 3 d'abril.

Percentatge sobre la qualificació final: 35%. Per tal de superar aquesta prova, l'alumne haurà d'obtenir un mínim de 5 punts.

(2) Comentari jurisprudencial. Aquesta activitat es configura com una activitat avaluativa de caràcter individual i de realització voluntària. Aquesta activitat no pot ser objecte de recuperació.

Data de lliurament: 28 de març.

Percentatge sobre la qualificació final: 5%

(3) Prova d'avaluació pràctica sobre els continguts dels temes 7,8,9,10 i 12. Aquesta activitat es configura com una activitat avaluativa de caràcter individual i de realització obligatòria. El resultat d'aquesta prova no pot ser objecte de recuperació.

Percentatge sobre la qualificació final: 15%.

(4) Prova d'avaluació teòrica dels temes 7 a 14. Aquesta prova es configura com una activitat avaluativa de caràcter individual i de realització obligatòria que avalua els continguts d'aquests temes. El resultat d'aquesta prova pot ser objecte de recuperació.

Data de realització: 8 juny.

Percentatge sobre la qualificació final: 45%

II.- AVALUACIÓ ALTERNATIVA

En cas que un/una estudiant acreditat documentalment la seva impossibilitat d'assistir a les activitats programades dins l'avaluació continuada (per treball remunerat, segona o ulterior matrícula de l'assignatura...) podrà optar per una prova única de validació de competències i coneixements que es realitzarà el dia i en l'horari establert al calendari d'avaluació del Grau per la prova final de l'avaluació ordinària. Aquesta prova consistirà en una prova teòrico-pràctica sobre el contingut dels 14 temes del programa de l'assignatura.

La sol·licitud d'aquesta modalitat avaluativa s'haurà de realitzar abans del dia 7 de març amb acreditació documental i, un cop feta, no es podrà modificar.

ATENCIÓ: d'acord amb l'art. 3.1 de la normativa d'avaluació de la UdL, l'estudiant no pot utilitzar, en cap cas, durant la realització de les proves d'avaluació, mitjans no permesos o

mecanismes fraudulents. L'estudiant que utilitzi qualsevol mitjà fraudulent relacionat amb la prova i/o porti aparells electrònics no permesos, haurà d'abandonar l'examen o la prova i quedarà subjecte a les conseqüències previstes en aquesta normativa o en qualsevol altre normativa de règim intern de la UdL.

DOBLE TITULACIÓ

I.- AVALUACIÓ CONTINUADA

L'avaluació es farà computant totes les proves tests, dinàmiques teòrico-pràctiques, informes, treballs, a realitzar a classe valorant els progressos continuats de l'assignatura, l'assistència i participació a classe. És una avaluació global i continuada, amb un resultat en el que es valorarà si realment s'han adquirit els coneixements que constitueixen l'objectiu de l'assignatura i l'aplicació de les competències adquirides i treballades.

II.- AVALUACIÓ ALTERNATIVA

En el cas que un/a estudiant acredití documentalment la seva impossibilitat d'assistir a les activitats programades dins l'avaluació continuada (per treball remunerat, segona o ulterior matrícula de l'assignatura....) podrà optar per una prova única de validació de competències i coneixements que es realitzarà el dia i en l'horari establert al calendari d'avaluació del Grau per a la prova final d'avaluació ordinària. Aquesta prova consistirà en una prova teòrico-pràctica sobre el contingut dels 14 temes del programa de l'assignatura.

La sol·licitud d'aquesta modalitat avaluativa s'haurà de realitzar abans del dia 2 de març amb acreditació documental i, un cop feta, no es podrà modificar.

ATENCIÓ: D'acord amb l'art. 3.1 de la normativa d'avaluació de la UdL, l'estudiant no pot utilitzar, en cap cas, durant la realització de les proves d'avaluació, mitjans no permesos o mecanismes fraudulents. L'estudiant que utilitzi qualsevol mitjà fraudulent relacionat amb la prova i/o porti aparells electrònics no permesos, haurà d'abandonar l'examen o la prova, i quedarà subjecte a les conseqüències previstes en aquesta normativa o en qualsevol altre normativa de règim intern de la UdL.

Bibliografia i recursos d'informació

Textos legales

Atesa la mutabilitat de la normativa tributària, es recomana consultar, periòdicament, tant les bases de dades com el web de l'Agencia Estatal de Administración Tributaria.

Bibliografia general

Collado Yurrita, M. A. (Director), *Derecho Financiero y Tributario. Parte General*, Ed. Atelier (última edició)

Martín Queralt, J.; Lozano Serrano, C.; Tejerizo López, J.M. y Casado Ollero, G., *Curso de Derecho Financiero y Tributario*, Ed. Tecnos (última edició)

Merino Jara, I. (Director), *Derecho financiero y tributario. Parte general. Lecciones adaptadas al EEES*, Ed. Tecnos (última edició)

Pérez Royo, F., *Derecho Financiero y Tributario*. Civitas-Thomson Reuters, Cizur Menor (última edició)

Revistes

Crónica Tributaria

Impuestos

Gaceta Fiscal

Jurisprudencia Tributaria Aranzadi

Quincena Fiscal

Revista Española de Derecho Financiero

Revista Técnica Tributaria

Tribunal Fiscal

Tributos Locales